

fig en saadan Stilling, at man forøvrigt ikke behøvede at sørge for dem; men jeg deler ikke denne Betragtning. Jeg indrømmer, at en høiere Arbejdsløn i Reglen i første Dieblit er en Følge af Arbejdsnedlæggelser; men Erfaringen har lært mig, at Arbejdsgiverne have fortaæet at bøde paa denne Omstændighed ved at faste deres forøgede Udgift over paa Forbrugerne, og da Arbejderne jo ogsaa ere Forbrugere, maa altsaa ogsaa de bære deres Del af Byrden. En fortsat Bevægelse i den Retning vil imidlertid i næste Dieblit have til Følge, at den fordyrede Produktion kommer i Kollision med den udenlandske Konfurrence, og de vedkommende Fabriker maa derfor standse saalænge, indtil Arbejdslønnen er ført tilbage til et Standpunkt, som tillader dem at konkurrere med Udlandet. Efter en Lids Forløb vil Bevægelsen da atter begynde og afslutte det samme Kredsløb; Andet kan jeg ikke se. Arbejdernes Organisation vil altsaa paa ingen Maade kunne støtte dem saaledes, at de dermed ere hjulplne, og at man ikke skulde behøve at gjøre noget Yderligere for dem. Det er min fulde Overbevisning, at Samfundet ikke tør overse, at det har den alvorlige Pligt at drage Opsørg for, at det bliver muligt for de lavest stillede Samfundsklasser ved Siden af deres legemlige, grove Arbejde at kunne erhverve Velighed til en saadan personlig Udvikling, som bør være deres Maal, og til Opnaaelsen deraf sigter det foreliggende Lovforslag. Det er selvsjælgelig ikke Forslagsstillernes Mening, at Lovforslaget for en overveitende Del skulde kunne løse denne Opgave; men det er dog vor Tro og vor Overbevisning, at det vil kunne føre et lille Skridt henimod denne Løsning. Selvhjælp er jo Noget, som i en Række af Aar har været kjendt her i Landet. Der er gjort forfjællige Forsøg paa ad den Vej at udrette en hel Del, og Noget er der ogsaa udrettet til Gavn; men Erfaringen viser tydelig nok, at de Klasser, hvorom Tælen er, hverken besidde den fornødne Indsigt til at indrette sig paa den rette Maade, eller have de fornødne Midler gennem deres Indtægter til at kunne indskyde, hvad der behøves, for omsider at frembringe de Resultater, der eftertragtes. Der behøves derfor i begge Henseender en veiledende Haand, og det er denne, Lovforslaget tilsigter at række dem. Et æret Medlem, der væsentlig talte imod Lovforslaget, yttrede, at man ikke vilde være berettiget til at bestynde dettes Modstandere for, at de Intet vilde gjøre for de arbejdende Klasser, og jeg skal heller ikke rette en saa stærk Beskyldning imod dem; men jeg maa dog bestemt udtale, at det er en Besynderlighed at ville tro, at en Udvikling af Institutionen „de Fattiges Kasse“ skulde kunne have noget Værd som en Foranstaltning til Hjælp for de arbejdende Klasser. Der har været en Tid, da denne Institution syntes tidsførende; men den Tid er forbi, idet

man har Erfaring for, at den ingen Forbund har hos os. Nu at ville forsøge paa at udgive den i ny Udgave, efter at den første saa fuldstændig har svigtet de Forhaabninger, man stillede til den, vilde være af overmaade liden Værd, og der vil vist ikke være Mange blandt dem, den skulde gavne, som vilde modtage den med Lids og Taknemlighed. Efter de Foredrag, der saavel idag som ifjor ere holdte betræffende denne Sag, skal jeg ikke nærmere indlade mig paa selve Lovforslaget. Jeg tror, at det Væsentligste af, hvad der kan siges til Fordel for det, allerede er sagt, og de Bemærkninger, hvortil der ellers er noget at svare, skal jeg overlade til følgende ærede Talerer at besvare.

Dahlild: Allerede før den ærede sidste Taler paa saa aandrigh en Maade omtalte, hvad jeg før sagde, havde jeg forlangt Ordet, for at rette den Fortællelse, hvori jeg gjorde mig skyldig, naar jeg i Stebet for „pro Mille“ kom til at sige „pro Cent“. Det Resultat, hvortil jeg kom, er imidlertid rigtigt, thi naar man lægger den Beregning til Grund, som er brugt af Udvalget ifjor, saa er det nogle og 80,000 Mennesker, der kunde være Tale om som egnende sig til Forsørgelse efter Lovforslaget; Halvdelen deraf er altsaa 40,000, saa at man som Følge deraf vil naae til en Udgift af 1,600,000 Kr. af Stat og Kommune.

Finansministeren (Estrup): Dersom Regjeringen havde forelagt et Lovforslag som dette, vilde det ærede Thing ganske vist have forlangt Oplysning i de Motiver, som ledsagede Lovforslaget, om, hvor stor omtrent den Byrde vilde blive, som ved Lovforslaget vilde blive paalagt Statskassen, men naar Lovforslaget fremkommer ved dette Things Initiativ, forekommer det mig, at en lignende Forbring er fuldt berettiget fra Finansministerens Side. Jeg savner imidlertid enhver Oplysning om, hvilken Byrde de ærede Forslagsstillere have tænkt sig, at deres Lovforslag vilde medføre for Statskassen, men at Byrden ikke vilde blive ubetydelig, derom tror jeg, at man snart maatte kunne blive enig. Det er med fuld Frie gjort gjældende af min ærede Kollega, Indenrigsministeren, at man foreslaar, at Bestyrelserne for Understøttelseskasserne skulle sættes istand til at kræve Bidrag saavel af Kommunekassen som af Statskassen, eller med andre Ord, til at bestatte disse Klasser til Fordel for Understøttelseskasserne, uden at der er sat nogen som helst Grændse for denne Beskatningsret. Samtlige de Beløb, som Understøttelseskassernes Bestyrelser anvende i Følge §§ 3 og 4, skulle refunderes af Statskassen og Kommunekasserne, hver med Halvdelen, uden Begrændsning. Man kan ogsaa sige, at der i en anden Paragraf, nemlig i Lovforslagets § 2, er givet en Ret til at bestatte saavel Statskassen